

Nr 183

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i sjölagen, m. m.; given Stockholms slott den 31 mars 1955.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om ändring i sjölagen;
- 2) lag om ändring i sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530);
- 3) lag om ändring i 11 kap. 49 § vattenlagen; samt
- 4) lag om ändring i 3 § lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd,

dels antaga härvid fogade förslag till

- 5) lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 december 1949 (nr 680) om förbud mot spridning av vissa kartor m. m.

GUSTAF ADOLF

John Ericsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås sådana ändringar i sjölagen m. fl. lagar som påkallas, därest riksdagen godkänner det i propositionen nr 124 framlagda förslaget att inrätta ett sjöfartsverk. Ändringarna är av formell natur.

Förslag
till
Lag
om ändring i sjölagen

Härigenom förordnas, att i 6, 40, 296, 315, 320 och 321 §§ sjölagen¹ ordet »kommerskollegium» skall utbytas mot »sjöfartsstyrelsen».

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956.

Förslag
till
Lag
om ändring i sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530)

Härigenom förordnas, att i 11, 43, 53, 69, 74 och 79 §§ sjömanslagen den 30 juni 1952 ordet »kommerskollegium» skall utbytas mot »sjöfartsstyrelsen» samt att i 43 § samma lag ordet »kollegium» skall ersättas med »styrelsen».

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956.

¹ Senaste lydelse av 6, 40, 320 och 321 §§ se SFS 1914:347, av 296 § se SFS 1922:271 samt av 315 § se SFS 1946:847.

Förslag
till
Lag
om ändring i 11 kap. 49 § vattenlagen

Härigenom förordnas, att i 11 kap. 49 § andra stycket vattenlagen den 28 juni 1918 (nr 523)¹ ordet »lotsstyrelsen» skall utbytas mot »sjöfartsstyrelsen».

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956.

Förslag
till
Lag
om ändring i 3 § lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd

Härigenom förordnas, att i 3 § första stycket lagen den 2 april 1918 med vissa bestämmelser om sjöfynd ordet »lotsstyrelsen» skall utbytas mot »sjöfartsstyrelsen».

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956.

¹ Senaste lydelse av 11 kap. 49 § se SFS 1920:459.

Förslag
till
Lag
om ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 december 1949 (nr 680)
om förbud mot spridning av vissa kartor m. m.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 16 december 1949 om förbud mot spridning av vissa kartor m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

1 §.

Genom tryck mångfaldigad, av annan än rikets allmänna kartverk eller *sjökarteverket* framställd karta över svenskt område i större skala än 1:1 000 000 må ej hållas till salu eller annorledes spridas, om ej kartan blivit godkänd vid granskning i *allmänna* kartverket eller *sjökarteverket* i fråga om detaljer som kunna vara av betydelse för rikets försvar samt, beträffande karta i större skala än 1:20 000, tillstånd till spridningen meddelats av kartverkskommissionen.

Genom tryck mångfaldigad, av annan än rikets allmänna kartverk eller *sjöfartsstyrelsen* framställd karta över svenskt område i större skala än 1:1 000 000 må ej hållas till salu eller annorledes spridas, om ej kartan blivit godkänd vid granskning i kartverket eller *styrelsen* i fråga om detaljer som kunna vara av betydelse för rikets försvar samt, beträffande karta i större skala än 1:20 000, tillstånd till spridningen meddelats av kartverkskommissionen.

Konungen fastställer — — — — dess räkning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956. Har karta framställts av sjökarteverket eller godkänts vid granskning i sjökarteverket, vare godkännande av allmänna kartverket eller sjöfartsstyrelsen icke behövt. Ej heller erfordras kartverkskommissionens tillstånd till spridning av karta, som framställts av sjökarteverket.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 mars 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars- och kommunikationsdepartementen fråga om *vissa författningsändringar i anledning av inrättandet av ett sjöfartsverk* samt anför därvid följande.

I en den 4 mars 1955 avgiven proposition, nr 124, har Kungl. Maj:t på min hemställan föreslagit, att ett sjöfartsverk, bestående av en central sjöfartsstyrelse med därtill knutna lokalorgan, skall inrättas från och med den 1 januari 1956 samt att till det nya ämbetsverket skall överföras samtliga de uppgifter, som nu ombesörjes av lotsverket och sjökartverket, vidare väg- och vattenbyggnadsverkets uppgifter i fråga om hamnar och farleder och slutligen kommerskollegiets samtliga uppgifter på sjöfartens område med undantag av sjöfartsstatistiken. Genomförandet av detta förslag påkallar ändringar i sjölagen, sjömanslagen, vattenlagen m. fl. författningar. Ändringarna är av rent formell natur.

Vad först angår *sjölagen* stadgas i 6 § att det, om fartyg vid besiktning inom riket förklaras icke vara iståndsättligt, åligger besiktningsmännen att ofördröjligen insända vissa handlingar till kommerskollegium. Enligt 40 § är befälhavare skyldig att, då vissa angivna händelser inträffar, avge skriftlig rapport därom till kommerskollegium; rapporten skall upprättas enligt ett av kommerskollegium fastställt formulär. Om befälhavare dömes förlustig sådan rättighet att föra fartyg, för vars utövande särskilda villkor är stadgade, skall domstolen enligt 296 § underrätta kommerskollegium om påföljden. Kommerskollegium skall vidare, enligt 315 §, underrättas om tiden för sammanträde, då sjöförhör förekommer; och i 320 § stadgas, att kommerskollegium i vissa fall äger förordna om sådant förhör. Sedan sjöförhör avslutats, skall protokollen över förhöret enligt 321 § insändas till kommerskollegium. Finnes förhör i något avseende ofullständigt, äger kommerskollegium enligt samma paragraf förordna om nytt förhørs anställeland.

Om nu kommerskollegiets uppgifter på sjöfartens område i föreslagen

utsträckning skall överflyttas på sjöfartsverket, torde detta för sjölagens del böra komma till uttryck på det sättet att ordet »kommerskollegium» i förut angivna paragrafer utbytes mot »sjöfartsstyrelsen».

Sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530) innehåller också flera bestämmelser, som rör kommerskollegiets uppgifter på sjöfartens område. Enligt 11 § skall sjömans avräkningsbok vara upprättad enligt av kommerskollegium fastställt formulär. I 43 § stadgas, att belopp som vid tvist angående sjömans tjänsteförhållande nedsatts hos mönstringsförrättare eller konsul skall översändas till kommerskollegium och att beloppet efter viss tid må utbetalas, såframt ej, enligt vad till kommerskollegium anmälts eller eljest är kollegium bekant, domstol annorledes förordnat eller saken är under domstols prövning. Om sjöman rymt, skall redaren — enligt 53 § — efter utgången av ett år från det tjänsteförhållandet upphörde insända försäljningssumman för egendom, som sjömannen kvarlämnat, samt inestående lön till kommerskollegium, att användas på visst angivet sätt. Lönemedel, som på grund av disciplinbots åläggande frångått sjöman, skall enligt 69 § på samma sätt insändas till kommerskollegium. Vidare skall domstol enligt 74 och 79 §§ underrätta kommerskollegium för det fall att befälhavare, maskinchef, styrman eller maskinist dömes förlustig rättigheten att nyttjas i sådan beställning.

Ändring av dessa bestämmelser i sjömanslagen torde böra komma till stånd under samma förutsättning och på motsvarande sätt som förut angivits i fråga om sjölagen.

I 11 kap. 49 § andra stycket *vattenlagen* stadgas, att då fråga är om inrättande, utvidgande eller förbättrande av allmän farled eller om byggnad i eller vid allmän farled, skall vattendomstolen eller vattenrättsdomaren före målets avgörande inhämta yttrande från lotsstyrelsen, huruvida från dess sida något finnes att erinra i avseende å företaget. Sjöfartsverkets tillkomst medför, att sådant yttrande i stället bör inhämtas från sjöfartsstyrelsen. En ändring av ifrågakavande bestämmelse synes därför erforderlig.

Enligt 3 § första stycket *lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd* är tullförvaltning, som mottagit underrättelse om bärgning av sjöfynd, skyldig att införa kungörelse om bärgningen bl. a. i »de av lotsstyrelsen utgivna Underrättelser för sjöfarande». Uppgiften att utge denna publikation ombesörjes numera av sjökartverket men kommer, om den föreslagna nyorganisationen genomföres, att övertagas av sjöfartsstyrelsen. I klarhetens intresse synes därför ordet »lotsstyrelsen» i nämnda paragraf böra ersättas med »sjöfartsstyrelsen».

I 1 § första stycket *lagen den 16 december 1949 (nr 680) om förbud mot spridning av vissa kartor m. m.* stadgas bl. a., att genom tryck mångfaldigad, av annan än rikets allmänna kartverk eller sjökartverket framställd karta över svenskt område i större skala än 1:1 000 000 ej må hållas till salu eller annorledes spridas, om ej kartan blivit godkänd vid granskning i allmänna kartverket eller sjökartverket i fråga om detaljer som kan vara av betydelse för rikets försvar. Då sjöfartsverket enligt förslaget i organisationsfrågan skall övertaga sjökartverkets samtliga uppgifter, innebär detta

att sjöfartsstyrelsen bör träda i stället för sjökarteverket även i de hänseenden som anges i denna bestämmelse. Detta torde böra föranleda — utom att ordet »sjökarteverket» ändras till »sjöfartsstyrelsen» respektive »styrelsen» — att en mindre redaktionell jämkning göres i den nuvarande lydelsen.

De nu förordade lagändringarna torde böra träda i kraft den 1 januari 1956, samtidigt som sjöfartsverket enligt förslaget skall börja sin verksamhet. Ändringen i lagen om förbud mot spridning av vissa kartor m. m. synes kräva en övergångsbestämmelse, avseende sådana kartor som framställts av sjökarteverket eller godkänts vid granskning i sjökarteverket.

Det må anmärkas, att — utöver sjölagen och sjömanslagen — ytterligare en av Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt beslutad författning innehåller hänvisning till kommerskollegiets uppgifter som central sjöfartsmyndighet, nämligen stämpelförordningen. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t i en den 18 mars 1955 avgiven proposition, nr 169, på föredragning av chefen för finansdepartementet föreslagit sådan ändring av denna förordning, som påkallas av omorganisationen.

Slutligen vill jag framhålla, att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, i den mån omorganisationen berör andra författningar än sådana som beslutats av Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt, vidtaga därav föranledda åtgärder. Därest riksdagen biträder förslaget i organisationsfrågan, torde spørgsmålet om dylika åtgärder få upptagas i särskild ordning.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom handelsdepartementet upprättats härvid fogade förslag¹ till

- 1) lag om ändring i sjölagen;
- 2) lag om ändring i sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530);
- 3) lag om ändring i 11 kap. 49 § vattenlagen;
- 4) lag om ändring i 3 § lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd; samt
- 5) lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 december 1949 (nr 680) om förbud mot spridning av vissa kartor m. m.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över de under 1—4 omnämnda lagförslagen måtte för det i § 87 regeringsformen omnämnda ändamålet inhämtas genom utdrag av detta protokoll.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lennart Blom

¹ Dessa förslag, som är likalydande med de vid propositionen fogade lagförslagen, har här utelämnats.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 31 mars 1955.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden LECH,
REGNER,
GÖSTA LIND,
regeringsrådet LORICHS.

Enligt lagrådet denna dag tillhandakommet utdrag av protokoll över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 mars 1955, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

- 1) *lag om ändring i sjölagen;*
- 2) *lag om ändring i sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530);*
- 3) *lag om ändring i 11 kap. 49 § vattenlagen; samt*
- 4) *lag om ändring i 3 § lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd.*

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av e. o. hovrättsassessorn I. Ulveson.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:
Harriet Stangenberg

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1955.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, LANGE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler efter gemensam beredning med t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, samt cheferna för försvars- och kommunikationsdepartementen lagrådets denna dag avgivna utlåtande över de till lagrådet den 25 mars 1955 remitterade förslagen till

- 1) lag om ändring i sjölagen;
- 2) lag om ändring i sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530);
- 3) lag om ändring i 11 kap. 49 § vattenlagen; samt
- 4) lag om ändring i 3 § lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd.

Med förmälan att lagrådet lämnat förslagen utan erinran och under framhållande att intet är att erinra mot att propositionen av riksdagen behandlas senare än under innevarande vårsession hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga ifrågavarande förslag till

- 1) lag om ändring i sjölagen;
- 2) lag om ändring i sjömanslagen den 30 juni 1952 (nr 530);
- 3) lag om ändring i 11 kap. 49 § vattenlagen; samt
- 4) lag om ändring i 3 § lagen den 2 april 1918 (nr 163) med vissa bestämmelser om sjöfynd,

dels antaga det i statsrådsprotokollet för den 25 mars 1955 omförmälda förslaget till

- 5) lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 december 1949 (nr 680) om förbud mot spridning av vissa kartor m. m.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Carl Gustaf Gyllenhaal